

28/5/2024(M)

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

8	3	8	1
---	---	---	---

Exam. Code :

1	1	2	4
---	---	---	---

M.Ed. (General) 2nd Semester

(2054)

PEDAGOGY OF LANGUAGE EDUCATION-II

(In all Mediums)

(Same for M.Ed. (G&C) 2nd Sem. and M.Ed. (E.T.) 2nd Sem.)

Paper : VI- E03-PLE-II

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 70

Note :— Attempt FIVE questions in all, selecting ONE question from each unit and Question No. 9 (Unit-V) which is compulsory. All questions carry equal marks.

UNIT-I

1. What is language acquisition ? Write the factors affecting language acquisition. 14
2. Explain the linguistic and psychological process involved in learning a language. 14

UNIT-II

3. What do you mean by discourse analysis ? Differentiate the text analysis and critical discourse analysis. 14
4. Explain the Metalinguistic Awareness with focus on fourfold skills of language. 14

UNIT-III

5. Differentiate first and second Language and elaborate the main pedagogical concerns for second Language. 14

6. Write the process of developing Language curriculum and syllabus and its factors that influence the curriculum. 4

UNIT-IV

7. What do you mean by the Language Classroom ? Justify the use of a Multilingual Classroom in language learning. 14
8. What are the problems related to evaluation of Language learning in present context ? 14

UNIT-V

9. Short notes on :
- Social process involved in learning a Language
 - Conversational Maxims
 - Preservation of heritage Language
 - Classroom task for personalize system of instruction.

4×3.5=14

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- सभी में से पांच प्रश्न करें। प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न का चयन करें और प्रश्न नं. 9 (यूनिट-V) जो कि अनिवार्य है। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।

यूनिट-I

1. भाषा अधिग्रहण क्या है ? भाषा अधिग्रहण को प्रभावित करने वाले कारक लिखिए। 14
2. किसी भाषा को सीखने में शामिल भाषाई और मनोवैज्ञानिक प्रक्रिया की व्याख्या करें। 14

यूनिट-II

3. भाषण विश्लेषण से आप क्या समझते हैं ? पाठ विश्लेषण और आलोचनात्मक भाषण विश्लेषण में अंतर करें। 14
4. भाषा के चार कौशलों पर ध्यान केंद्रित करते हुए धातुभाषा संबंधी जागरूकता की व्याख्या करें। 14

यूनिट-III

5. पढ़ाई और दूसरी भाषा में अंतर करें और दूसरी भाषा के लिए मुख्य शैक्षणिक चिंताओं को स्पष्ट करें। 14
6. भाषा पाठ्यचर्या और पाठ्यवर्षा के विकास की प्रक्रिया और पाठ्यवर्षा को प्रभावित करने वाले उसके कारकों को लिखिए। 14

यूनिट-IV

7. भाषा कक्षा से आप क्या समझते हैं ? भाषा सीखने में बहुभाषी कक्षा के उपयोग का औचित्य सिद्ध करें। 14
8. वर्तमान संदर्भ में भाषा सीखने के मूल्यांकन से संबंधित समस्याएँ क्या हैं ? 14

यूनिट-V

9. लघु नोट लिखें :-
- किसी भाषा को सीखने में शामिल सामाजिक प्रक्रिया
 - संवादी अधिकतम
 - विरासत भाषा का संरक्षण
 - शिक्षण प्रणाली को वैयक्तिकृत करने के लिए कक्षा का कार्य।

4×3.5=14

(पंजाबी अठुवाट)

ਨੋਟ :- ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 9 (ਯੂਨਿਟ-V) ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅੰਕ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀ ਹੈ ? ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਲਿਖੋ। 14
2. ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਭਾਸ਼ਾਈ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰੋ। 14
4. ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਚਾਰ ਗੁਣਾਂ ਹਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਠ ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰੋ। 14
6. ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਕ ਲਿਖੋ। 14

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਭਾਸ਼ਾ ਕਲਾਸਰੂਮ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ਾਈ ਕਲਾਸਰੂਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਓ। 14
8. ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ? 14

ਯੂਨਿਟ-V

9. ਨਿਮਨਲਿਖਤ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
 - (i) ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
 - (ii) ਗੱਲਬਾਤ ਸੰਬੰਧੀ ਅਧਿਕਤਮ
 - (iii) ਵਿਰਾਸਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ
 - (iv) ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਲਾਸਰੂਮ ਦਾ ਕੰਮ।

$$4 \times 3.5 = 14$$